N°. 235. 1836

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Zondag en Maandag 2 en 3 October.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — Gisteren hebben te Brussel de verkiezingen plaats gehad voor de provinciale staten; maar weinig ijver is echter daarbij door de kiezers aan den dag gelegd, daar er van het getal van 2030 kiezers slechts een vijfde, namelijk 402, opgekomen waren, en toen men na de eerste stemuitbrenging, tot eene nieuwe stemming voor de leden die geene meerderheid bekomen hadden, moest overgaan, waren er nog maar 166 kiezers overgebleven.

— Koning Leopold wordt Zondag van het kamp van Beverloo te Brussel terug verwacht.

— De Pruissische gezant in Belgie, baron d'Arnim, verlaat binnen kort zijn post, om eene reis door Duitschland te doen.

— Zoo men te Brussel zich vleide, zou met den 1sten October de bespoedigde dienst tusschen Parijs en Brussel worden ingevoerd, waardoor men de beursberigten van de eerstgemelde plaats regelmatig den volgenden dag ten een ure des namiddags te Brussel zoude hebben.

— Heden (30 September), waren de fondsen te Antwerpen genoteerd: Belg. 99½; O. Metall. 100½; Sp. Ardoin 25¼, 23¼, ⅝; Differed. 9⅝, 9¼; Nap. renten 90½; B. Tavolière 65; Rom. L. 99; Braz. 81½. — Wisselkoers op Amsterdam en Rotterdam ⅝ pCt. verlies k. z.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 28sten September.

De Moniteur maakt eene ordonnantie bekend betrekkelijk eene tusschen Frankrijk en het groothertogdom Mecklenburg-Schwerin gesloten traktaat van handel en zeevaart.

— Zoo men zegt heeft het ministerie zeer bevredigende berigten uit Zwitserland ontvangen, die hoop geven dat de geschillen met dat land uit den weg zullen geruimd worden.

— De generaal Bugeaud is dezer dagen door het kieskollegie van Excideuille (Dordogne) als afgevaardigde herkozen.

— De heer Martin, du Nord, die zich wegens ongesteldheid met de zaken van zijn ministerie nog niet heeft kunnen bezig houden, zal binnen kort voor eenen korten tijd de hoofdstad verlaten.

— Een der Lyonsche bladen meldt, dat de rust te Nimes tegenwoordig ernstig bedreigd wordt door de zamenspanningen der werklieden in zijde die langs allerlei middelen en bedreigingen eene verhooging van hun werkloon zoeken tot stand te brengen.

— Uit Bastia, op Corsica, schrijft men, dat de thans rondzwervende prins van Capua met zijne echtgenoote, Miss Penelope, zich den 16den dezer van daar naar Maltha heeft ingescheept.

— Volgens den Constitutionnel zou het voornemen van het gouvernement met betrekking de vrijwilligers die zich voor de dienst in Spanje te Pau vereenigd hadden, niet zijn om de manschappen, die van dezelve tot het leger behooren, weder naar hunne korpsen te zenden, maar om van dezelve drie afzonderlijke bataillons te vormen. Intusschen duidt de Constitutionnel daarbij niet aan, met welk inzigt, daar het besluit tot ontbinding toch genomen is, dit geschieden zou, of waartoe die drie bataillons dan zouden behooren of bestemd zijn.

— Gisteren bield de Moniteur het berigt van de neerlaag die Gomez te Villa-Robledo van den brigadier Alaix zou geleden hebben. Te gelijk meldde het Journal des Débats, zoo het scheen met bijzonder genoegen, dat de stad Requena niet door den genoemden karlistischen chef was ingenomen en dat in 't algemeen de zaak der constitutionelen, nu sedert de jongste twee dagen, weder een eenigzins gunstiger aanzien had gekregen. Daar nu de ministeriele bladen in den laatsten tijd den toestand van zaken in Spanje met de zwartste kleuren afgeschilderd hebben, wil men dat deze verandering van toon op hooger last geschied is, en dezelve als een gevolg is aan te merken van de protestatien van den nieuwen Spaanschen gezant, de Campuzano, tegen de ongunstige berigten die de bedoelde bladen uit Spanje mededeelden. Hoe dit zij; men heeft thans berigten uit Madrid van den 23sten, waarin het voordeel van Alaix bevestigd wordt. Gomez zou zijn togt naar het gebergte ten zuiden van Toledo genomen hebben; doch bij het doortrekken der vlakten van la Mancha door de constitutionelen zijn achterhoede en door derzelver ruiterij, die de zijne verre overtrof, geslagen zijn; het scheen ook dat de vereenigde karlistische benden zich weder gescheiden hadden, en Cabrera, Quilez en Serrador naar het gebergte van Valencia waren teruggekeerd.

Uit de hoofdstad waren de berigten niet minder gunstig. De nationale garde, alhoewel gereorganiseerd naar de bepalingen der gebrekkige wet van 1822, was met den besten geest bezield; bij de keus harer officieren had zij diegenen uitgesloten welke zich bij de wanorden onderscheiden hadden; door de nieuwe belastingen scheen voorts weer eenig geld in de schatkist gevloeid te zijn; de soldij der troepen was voor drie maanden verzekerd, en het achterstallige aan het fransch en engelsch legioen uitbetaald.

Zonderling klinkt onder dit alles, dat, terwijl de telegrafische depêches en de bijzondere berigten over het door Alaix behaalde voordeel uitwijden, het Mémorial Bordelais zegt, dat Gomez op het punt is om Madrid in te sluiten en de koninginnen naar Badajoz de wijk hadden genomen.

— Volgens den Moniteur is Rodil den 21sten uit Madrid vertrokken.

— De generaal Cordova heeft uit Bayonne een brief aan de dagbladen te Madrid doen toekomen, waarin hij zich zoekt te verantwoorden tegen al hetgeen hem in den laatsten tijd is te laste gelegd.

— Don Carlos is nog te Estella. De courant van Onate houdt een besluit van den pretendent, waarbij bevolen wordt, dat het feest der H. Maagd, generalissima en beschermster des legers, voortaan de derde zondag van de maand September plegtig moet gevierd worden.

— Ter beurze van heden (28 September) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 105,60; 3 pCt. 78,75; Nap. renten 97,55; Sp. Ardoin 27⅛; Differed. 12; Passieve 8⅞; Rom. L. 101½.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 1sten October.

Heden morgen zijn, voor kantonnements-verwisseling, onze vesting gepasseerd de regimenten kurassiers N°. 1 en 9, begevende het eerstgemelde zich van den kant van Rozendaal en Oudenbosch naar Oosterhout en omstreken, het laatstgemelde van daar naar de beide eerstgenoemde plaatsen.

Ook zijn heden morgen hier doorgekomen de equipagien van het gezelschap kunstrijders onder directie van den heer Baptiste Loisset, den weg naar Belgie nemende.

— De Staats-Courant houdt heden het besluit van Zr. M. van den 22sten ll., waarbij tot secretaris van het departement van justitie is benoemd de heer A. Muller, en tot referendaris bij hetzelfde departement Mr. A. W. van Appeltere.

— Uit 's Gravenhage schrijft men van gisteren:

» Gisteren avond hebben HH. KK. HH. de Grootvorst Michael van Rusland en Prins Albert van Pruissen de voorstelling in den Franschen schouwburg met Hoogstderzelver tegenwoordigheid vereerd.

» Heden middag is er groot diner bij Z. K. H. Prins Frederik gehouden, hetwelk door al de leden van het koninklijk Gezin, benevens de buitenlandsche Prinsen, die zich in de residentie bevinden, is bijgewoond.

» Gisteren avond heeft er bij den Pruissische gezant aan ons hof, eene luisterrijke partij plaats gehad, welke, onder anderen, door HH. KK. HH. Prins en prinses Frederik der Nederlanden, HH. KK. HH. Prins en Prinses Albert van Pruissen, Z. K. H. de Kroonprins van Pruissen, en Z. D. H. de hertog van Saxen-Weimar, is bijgewoond.

» Z. K. H. Prins Frederik Hendrik, die gisteren zijne geloofsbelijdenis, als lid der hervormde kerk, afgelegd heeft bij den WelEerw. Heer D. Delprat, hof-kapellaan en emiritus predikant bij de Waalsche gemeente, zal morgen de voorbereiding tot het H. Avondmaal en overmorgen het Avondmaal zelf voor het eerst bijwonen."

— Met den 1sten der volgende maand zijn voor de eigenlijke zeedienst op het Koninklijk Instituut voor de Marine te Medemblik geplaatst de volgende aspiranten, welke het vereischte examen hebben afgelegd, namelijk: C. Eckhout, A. E. van Gennep, jhr. A. E. de Wendt, W. Brouwer, G. Lambert, T. Pap, C. W. A. van Valkenburg, A. Schotborgh, E. W. van Dam, J. E. van der Bank, jhr. W. F. Lewe van Aduard, W. B. F. Eschere, A. A. van de Velde, W. H. J. van Idsinga en G. W. F. Mueth.

— De koning van Zweden heeft zijnen voormaligen staatsraad, graaf von Wedel-Jarlsberg, tot rijks-stadhouder van het Koningrijk Noorwegen benoemd. De dagbladen van Christiania, in vele van welke thans een zekere geest van bitterheid tegen de Zweedsche regering doorstraalt, zeggen, dat de Graaf van al de Aristocraten nog een der gematigdste en meest volksgezinden is.

Men wacht te Brussel eerstdaags een gezant, door het nieuw Spaansch bewind afgezonden en geheeten don Joaquin de Campuzano.

— Laatstleden Zondag hebben er te Oorderen, nabij Antwerpen, onlusten plaats gehad, veroorzaakt door militairen van het kruisfort aan de Schelde, die de ingezetenen mishandeld en in verscheiden huizen alles aan stukken geslagen hebben. Men beklaagt zich in Belgie dezer dagen sterk over de baldadigheden en den overmoed der soldaten, en schrijft dezelve almede voorna-

-melijk toe aan de straffeloosheid waarmede zij bedreven worden.

— Eergisteren was te Brussel bij de nieuwe belgische bank eene inschrijving geopend van 300 aandeelen, elk van 500 fr., in de belgische typographische societeit, firma *Ad. Wahlen en Comp.*; er werd ingeschreven voor niet minder dan 62,991,000 fr., hetgeen uitmaakt 4,8/1000 aandeelen voor elk millioen. Er werden alzoo meer dan 12,500 aandeelen gevraagd, terwijl er slechts 300 te bekomen waren.

Zie hier eene statistiek van het engelsch parlement:

Het Huis der Lords is als volgt zamengesteld: Prinsen van den bloede, 3; geestelijke pairs, 30; hertogen en markiezen 40; graven en burggraven, 127; barons 191; verkiesbare pairs voor Schotland, 16; idem voor Ierland 21. Te zamen 428 leden. De Fransche kamer der Pairs telt er slechts 271.

Het Huis der Gemeenten bestaat uit 658 leden, in dezer voege verdeeld: Engeland 500; Schotland 53; Ierland 105. — 252 leden werden door de graafschappen verkozen; 406 door de steden en burgten. Vóór de hervorming hadden de graafschappen het regt tot de benoeming van 188 leden; de steden en burgten 470. Het gezamenlijk aantal leden is onveranderd gebleven. De hervorming bestond daarin, dat men aan 55 burgten derzelver beide parlementsleden ontnam, en die van een dertigtal andere van twee op een verminderde.

» Voorts werd aan nog drie andere plaatsen het kiesregt ontnomen; aan 22 groote steden, zoo als Birmingham, Manchester, Leeds en Sheffields, die vroeger niet vertegenwoordigd werden, werd het kiesregt van 2 leden geschonken; 35 burgten of universiteiten kregen het regt voor de keuze van een lid; 64 leden werden aan de deputatien der graafschappen toegevoegd. De Fransche kamer van gedeputeerden bestaat uit 459 leden.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 28sten September.

Z. M. de Koning van Pruissen heeft, bij kabinetsorder, de toestemming ingetrokken, aan een aantal officieren van alle wapenen gegeven, om naar Konstantinopel te gaan en aldaar aan de oprigting eener militaire school mede te werken. Dit besluit wordt aangemerkt als een nieuw bewijs voor de strikte neutraliteit, wier bewaring het Pruissisch Kabinet zich heeft voorgeschreven.

— HH. MM. de Keizer en Keizerin van Oostenrijk zijn in den namiddag van den 22sten van derzelver reize naar Bohemen in welstand op Schönbrunn teruggekomen. Dezelve werden door het gejuich eener ontelbare volksmenigte, onder het luiden der klokken en losbrandingen van het geschut begroet.

— Uit München meldt men dat het huwelijk van Koning *Otto* met de Prinses *Amalia* van Oldenburg niet in die hoofdstad, maar te Oldenburg zal voltrokken worden. Het koninklijk paar zou daarnaar naar Munchen komen, er tot in december blijven en vervolgens de reis naar Griekenland aanvaarden. Gemelde Prinses is den 19den, onder geleide van haren vader, den Groothertog, van Weimar te Leipzig aangekomen, en zou den 22sten de terugreis naar Oldenburg voortzetten.

— De nieuwe turksche gezant aan het Oostenrijksche hof, *Ferik-Ahmed*-pacha, heeft na eene achtdaagsche quarantaine, den 16den dezer zijne reis van Venetië naar Weenen voortgezet.

— In een schrijven uit Rome van den 17den september wordt nader gemeld, dat de regering met de daad het voornemen zou hebben om eene algemeene amnestie te verleenen aan de om staatkundige redenen in de gevangenis zich bevindende personen. Naar het voorbeeld van Oostenrijk zou men den veroordeelden in keuze laten, 't zij in de gevangenis te verblijven, 't zij naar Amerika te worden overgevoerd; bij de laatste keuze zou men de zoodanige dier lieden die van geldmiddelen zijn ontbloot, de middelen aan de hand geven, om verder in hun onderhoud te voorzien. Een aantal gevangenen had zich reeds voor de overvaart verklaard.

De gewezen president van den franschen minister-raad, *Thiers*, is met zijne familie den 16den te Rome aangekomen. Zoo men vernam, zou hij zich daar gedurende eenige weken ophouden, om de merkwaardigheden der stad en van haren omtrek in oogenschouw te nemen.

— Uit Napels schrijft men van den 15den dezer, dat de Koning naar het zeggen, zijne afgebrokene reis binnen kort wederom zoude voortzetten en naar Parijs terugkeeren; men meende dat het huwelijk met eene der dochters van *Lodewijk Philips* derhalve nog voortgang konde hebben.

Te Napels hoorde men weinig meer van de cholera spreken, alhoewel de quarantaine-maatregelen overal nog streng gehandhaafd worden.

— Volgens een berigt uit Konstantinopel van den 6den dezer, is die stad weder door een grooten brand geteisterd geworden; de geheele stadswijk Sultan-Bajazid gebouwen, die in het midden der hoofdstad gelegen is, is een prooi der vlammen geworden. Vele magazijnen met koopwaren waren vernield en de schade werd op derdehalf millioen piasters begroot. — Voorts schrijft men uit Konstantinopel, dat de Engelsche gezant, lord *Ponsonby*, het door hem verlangd verlof had bekomen; gedurende zijn afwezen zou de heer *Urquhart* de zaken van het gezantschap waarnemen. — De Sultan had toegegeven aan de klagten door de gezanten van Engeland en Frankrijk, wegens de verhooging van de regten op de zijde ingebragt, en de deswege gegeven bevelen ingetrokken.

— Te Weenen waren den 25sten september de fondsen genoteerd: 5 pCt. Metal. 102¼; 4 pCt. 99¾; Partialen 137½; Bankactien 1325¾, 27.

ENGELAND.

LONDEN, den 28sten September.

De president van den Kabinetsraad, marquis van *Lansdowne*, heeft zich naar Berlijn op reis begeven.

De radicale bladen zijn zeer ingenomen met een brief, door den heer *W. Beaumont*, den vertegenwoordiger van het graafschap Northumberland, aan *O'Connell* gerigt, ten geleide eener inschrijving van honderd ponden sterling voor het zoogenaamde fonds ter bevordering der regten van Ierland, dewijl daaruit blijkt dat de briefschrijver, die zich vroeger sterk tegen de politieke bewegingen in dat land verzet had, thans den ingeslagen weg volkomen goedkeurt.

— Een zware brand heeft laatstleden zondag de molens en graanmagazijnen van de heeren *Ewbank en Cordes*, aan het Groote Surrey-Kanaal, vernield.

— Met de jongst ontvangen berigten uit Portugal heeft men hier vernomen, dat de constitutie van 1820 thans ook te Villa-Franca, Almeida en op andere plaatsen bezworen is. Van het aannemen derzelve te Oporto wordt nog geen gewag gemaakt.

De jongste Portugesche omwenteling wordt hier over het algemeen afgekeurd en voor het werk eener baatzuchtige partij, meer dan voor het gevolg der openbare meening gehouden. De hollandsche bladen inzonderheid vinden daarin nieuwe stof om de politiek van lord *Palmerston* te gispen, die, zeggen zij, reeds voor geruimen tijd zou gewaarschuwd zijn geweest van het gevaar dat de jonge koningin en haren gemaal bedreigde; ook beklagen die bladen zich over den britschen gezant te Lissabon, lord *Howard de Walden*, die, naar hunne meening, had behooren te zorgen, dat de omwenteling door britsche tusschenkomst ware voorgekomen.

— Aan de Kaap de Goede Hoop hield men zich, blijkens de laatste brieven, met de reorganisatie der stedelijke besturen bezig en was voor de Kaapstad een afzonderlijk regerings-reglement verlangd, waarbij de zoogenaamde burger-raad, die van hollandschen oorsprong is, hoofdzakelijk zal vervallen. Men trachtte er ook eene stoombootmaatschappij op te rigten, waarvan het kapitaal twintig duizend ponden sterling zou bedragen. Op de oostelijke grenzen was niets bijzonders voorgevallen en de Kaffers schenen zich rustig te houden.

— Brieven uit Nieuw-Orleans behelzen het belangrijk berigt, dat de mexicaansche generaal *Santa-Anna*, die bij Texianen krijgsgevangen was, terwijl hij door twee kompagnien naar het hoofdkwartier vervoerd werd, waar hem vermoedelijk [illegible] wachtte, middel had weten te vinden, om zich door de vlugt te redden, en dat de generaal *Urrea*, aan het hoofd van een mexicaansch leger, op Nacogdoches, eene voorname stad in Texas, aanrukte van welke hij toen nog slechts weinig mijlen verwijderd was. De Regering van Mexico scheen veel belang in het voortzetten van den oorlog te stellen en had eene gedwongen leening van twee millioenen dollars uitgeschreven.

— Ter beurze van gisteren waren genoteerd: 3 pCt. gecons. 88⅝; Ned. 2½ pCt. 51½, ¾; Spanje 20¾; Port. 32; Bras. 78½.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Te *Munchen* is den 21 der vorige maand overleden de Inspecteur der Koninklijke metaalgieterij STIGLMAIR, die zijne kunstberoemdheid, behalve door vele kleinere werken, vooral heeft [illegible] door een standbeeld van Koning MAXIMILIAAN JOSEPH, en zich thans bezig hield met het gieten van een standbeeld van den Keurvorst MAXIMILIAAN I.

GRIEKENLAND. — In *Athene* worden bij voortduring overblijfselen uit de oudheid opgedolven. Voor eenigen tijd heeft men er een lang opschrift ontdekt, waarvan men eerst het voornaamste gedeelte en vervolgens verscheidene stukken heeft gevonden. Dit opschrift behelsde eene opgaaf van de kosten, uitgegeven voor een tempel, welke het *Erechtheion* schijnt geweest te zijn. Als Architekt van denzelve wordt daarin genoemd ARCHILOCHUS van *Argyle*, met wiens naam alzoo de geschiedenis der Kunst verrijkt is, gelijk met die van onderscheidene beeldhouwers en andere kunstenaars, welke daarin genoemd worden. Voor de kennis van het praktische der kunst bij de *Grieken* wordt dit opschrift gezegd zeer belangrijk te zijn. Ook heeft men overblijfselen van den ouden opgang tot de *Pro-*

pyleën gevonden, welke bevloerd was met Pentelisch marmer en waarin men groeven in de breedte heen en weder loopende gevonden heeft voor het op- en afstijgen van paarden; alsmede een bas-relief en een fraaije marmeren zetel uit het *Parthenon*, welke kunstwerken in der tijd aan de begeerlijkheid van Lord ELGIN ontsnapt zijn.

NOORD-AMERIKA. — De *Duitschers* die zich in *Noord-Amerika* hebben nedergezet, niet te vreden met de gastvrije ontvangst welke zij aldaar hebben genoten, verlangen thans in den staat *Pensilvanië*, waar zij de meerderheid uitmaken, dat de wetten en alle openbare akten in de Duitsche taal zullen worden uitgevaardigd. De Duitsch-Amerikaansche burgers van *Philadelphia* hebben te dien einde eene petitie aan het Bestuur ingeleverd en in openbaren geschrifte hunne landgenooten uitgenoodigd, om dat voorbeeld te volgen.

FRANKRIJK. — Het zoo dikwijls reeds behandelde vraagpunt, wie eigenlijk de persoon is geweest, in de Fransche geschiedenis bekend onder den naam van het *IJzeren Masker*, heeft de bekende schrijver *Paul L. Jacob bibliophile* tot het onderwerp van een opzettelijk onderzoek gemaakt. VOLTAIRE, die door den schrijver wordt gehouden voor vervaardiger der *Mémoires secrets pour servir à l'histoire de Perse*, meende dat die geheimzinnige persoon een broeder van LODEWIJK XIV was geweest, maar JACOB integendeel beweert, dat het de Opper-intendant FOUQUET geweest is. Tot ondersteuning van het gevoelen van VOLTAIRE is voor eenigen tijd in de *Revue Rétrospective* (T. III. p. 113) een gezegde van LODEWIJK XVIII medegedeeld. Die Vorst namelijk kort voor zijnen dood in gedachte verzonken zittende, hoorde twee zijner kamerheeren over het bedoelde vraagpunt redetwisten, scheen als te ontwaken, toen een der sprekers, de Heer DE PASTORET, het gevoelen van VOLTAIRE verdedigde. Den volgenden dag over een ander historisch geschilpunt tusschen dezelfde sprekers eene redewisseling zijnde ontstaan, viel de Koning den Heer DE PASTORET in de rede, met te zeggen: » Gisteren hadt gij gelijk, maar van daag hebt gij ongelijk." — De volgende opgave wordt als eene statistyk der nieuwspapieren medegedeeld: In *Spanje* zijn slechts 12 nieuwsbladen; in *Portugal* 17; in *Zwitserland* 36; in *België* 62; in *Denemarken* 80; in *Oostenrijk* 82; in *Rusland* en *Polen* 84; in *Holland* 150 (?); in *Engeland* 274; in *Frankrijk* 284; in *Pruissen* 288 en in de overige Duitsche Staten 305; in *Australië* 9; in *Afrika* 12; in *Azië* 27 en in *Amerika* 1,138. Het aantal nieuwspapieren in geheel *Europa* zou 2,148 bedragen. Omtrent eenige der meest bekende Fransche dagbladen leest men overigens het volgende. Na den dood van den bekenden ARMAND CARREL, is de hoofdredactie van den *National* voorloopig door de Heeren THIBAUDEAU (den zoon) en A. PETETIN (vroeger de schrijver van een Lyonsch dagblad) opgenomen. Men meent echter, dat de Heer JOLY, gewezen procureur des Konings en afgevaardigde, zich met de hoofdredactie wil belasten. Van den *Constitutionnel* is REYBAUD tegenwoordig de voornaamste schrijver; van den *Temps*, NESTOR URBAIN; de *Courrier Français* wordt door LAPELOUZE geschreven; MAUGUIN bestuurt het *Journal du Commerce*; de gebroeders BERTIN de *Débats*; een jongeling, E. BLANC, den republikeinschen *Bon Sens*. CAUCHOIS LEMAIRE en GUILLEMOT hebben, zoo men weet, de *Siècle* gegrond, de Heer GIRARDIN de *Presse*, welke laatste bladen de helft van de oude journalen, te weten 40 franken kosten. Het *Journal de Paris* heeft tot dusverre onder den invloed van de ministers gestaan, maar schijnt zich thans daaraan onttrekken. Over het algemeen hebben de Fransche bladen, meest alle, zonder onderscheid van welke kleur, in den laatsten tijd vele abonnementen verloren.

BELGIË. — Te *Brussel* heeft thans ook eene tentoonstelling van kunstwerken van levende meesters plaats, waarvan de Catalogus ongeveer 600 nommers behelst. Onder de historiestukken trekt bijzonder de aandacht eene schilderij van den Antwerpschen schilder DE KEYSER, voorstellende den slag bij *Kortrijk* en onder de beeldhouwwerken eene *Genoveva van Braband* door WILLEM GEEFS.

NEDERLANDEN. — Onlangs gaven wij berigt van de uitgaaf van het eerste deel van een Oorkonden-boek der Rijksstad *Frankfort*. Het *Dagblad van 's Gravenhage* thans de verschijning van dat werk aankondigende, voegt er bij, dat de Schrijver van hetzelve, de Hr. BOEHMER, gedurende dezen zomer, om stukken voor het tweede deel op te zamelen, ook te *'s Gravenhage* geweest is, en aldaar in 's Rijks archiven eenige gewigtige bescheiden gevonden heeft voor zijn werk.

De *Middelburgsche Courant* behelsde voor eenige dagen het volgende:

BERIGT VOOR DEN LANDBOUW.

De ondergeteekende, verlangende om de goed uitgevallen proeven, welke van tijd tot tijd door hem in het landbouwkundig vak worden genomen, ten dienste zijner medemenschen te doen strekken, vermeent, dat de bekendmaking van het onderstaande vele landbouwers van nut zal kunnen zijn.

Bij de schier algemeene mislukking van het in Julij en Augustus 1835 uitgezaaide koolzaad, besloot ik een proef te nemen om dit thans voor den landbouw zoo voordeelig gewas in het midden van den winter te zaaijen, zoodra het mogelijk zijn zou om dit zaad, wegens den regen of vorst, in te slechten; doch geen gebraakt en dus voor koolzaad geschikt land meer voorhanden hebbende, kon dit niet anders dan op zulk land geschieden, hetgeen in 1835 vruchten had gedragen; ik zocht dan daartoe een stukje uit van circa 250 oude roeden, waarop tarwe had gestaan, doch hetgeen goed opgeploegd en gemest was, en bezaaide dit op den 30sten Januarij 1836, bij mooi weder, met gewoon winter-koolzaad. Tot het laatst van Maart zag ik daarop niets; doch in het begin van April vertoonde zich een groene wasem op de oppervlakte, en den 15den April stond dit stuk genoegzaam vol met eenbare koolplanten, die reeds vroeg in Mei konden geweid en verdund worden, en (hetgeen mij hierin het meest verwonderde) te gelijk met ander winter-koolzaad, hetgeen van Julij tot September 1835, en dus vier à zes maanden vroeger, gezaaid of gepoot was, kon gesneden en gedorscht worden; waaruit ik dezen voor den landbouw gunstigen uitslag dier proef afleidde, dat men nu in het vervolg geen koolzaad, hetwelk slecht is opgekomen, of bij goede opkomst, door de springers is opgegeten (hetgeen dit jaar weder bij vele het geval is), meer behoeft uit te rijden, maar dat men hetzelve kan laten liggen, en daarop bij den eersten mooijen dag in het midden van den winter, gewoon koolzaad bijslechten, hetwelk dan, gelijk nu de ondervinding heeft geleerd, toch gelijk met de planten welke zijn blijven staan, rijp zal worden; terwijl datzelfde middel kan gebezigd worden, wanneer soms in den voorwinter het koolzaad bevrozen is.

Opgemeld voor koolzaad ontoebereid stukje leverde nog ruim zeven mudden allerbest koolzaad, en dus, volgens den koopprijs à *f* 14 de mudde, meer waarde dan eenige andere vrucht had kunnen opleveren.

Middelburg, 28 September 1836.

P. POUS.

Graanmarkt te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 30sten September*.

TARWE. — Prijshoudende met goeden handel, bij partij is verkocht: 134 ℔ Rhijn in Entrep. *f* 195; - 128 Zeeuws. *f* 200; - 125 Vriesch *f* 185; - 126, 127 dito *f* 180, 182 aan de Zaan; - 129 Zeeuws. zeilende *f* 202.

ROGGE. — In eenen doen: 119 ℔ Pruiss *f* 150; - 123, 124 dito *f* 160, 163; - 125 N. Zeeuws. *f* 162; - 118 C. *f* 158; - 123 Drents. *f* 155.

GARST. — Prijshoudende: 104 ℔ Oldammer winter *f* 125; - 99 O. Vriesche winter *f* 116.

HAVER. — Als voren: 91 ℔ puike Groning. dikke *f* 100; - 76, 78, 79 blanke jarige Voer bij partij *f* 79, 81, 82 aan de Zaan.

BOEKWEIT. — Niet aan.

ZAADMARKT TE AMSTERDAM

Van Vrijdag 30 September.

KOOLZAAD. — in een doen: Nordstrand 70½ £; Vriesch (in veiling) 65 £; gering dito 55 £; Stettin Aveelzaad 67 £; op 9 vat in April 74 £.

LIJNZAAD. — zonder handel.

RAAPOLIE. — flaauw: per 6/w. *f* 46½; vliegend 45½, 45¼; Oct. 45¼, 45; Nov. 46, 45¾; Dec. 46¼, 46; Mei 44.

LIJNOLIE. — per 6/w. 41¼; vliegend 40½, 40¼.

HENNIPOLIE. — per 6/w. *f* 46½; vliegend 45½.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (30 *September*) waren genoteerd: Werkel. Schuld 2½ pCt. 59½, 1/16; dito 5 pCt. 99½, ¾; Kansbill. 22⅛, 22; Amort.-Syndic. 4½ pCt. 94⅞, 95; dito 3½ pCt. 76¾, 77¼; Handelm. 180, 177½; Ardoins 85 £, 25¼, ⅛; dito onbep. st. 25; Uitgest. 10⅛; Pass. 8; Columb. 19, ⅛.

*** Op den 13sten dezer, overleed te Amsterdam, aan een spoedig verval van krachten en na voorzien te zijn geweest van de H. H. Sacramenten der R. K. Kerk, mijn dierbare Echtgenoot ADRIANUS ANTONIUS VAN AERT, in den ouderdom van zes-en-zeventig jaren en ruim acht maanden.

LAUX, D. M. VAN ENGELEN.
den 17. September 1836. Wed. A. A. VAN AERT.

Eenige Kennisgeving.

Verzoeke van brieven van Rouwbeklag verschoond te blijven.

NB. De AFFAIRE zal onder dezelfde firma voor mijne rekening door mijn' Zoon worden gecontinueerd.

In Naam des Konings.

VERKOOPING

Bij Geregtelijke Uitwinning, ter Rolle van de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te BREDA, *van*

1°. De *onverdeelde helft* van eenen KOREN-WATER-MOLEN, staande en gelegen op Huisdonk onder Rozendaal, arrondissement Breda, belendende noord *Jan Verhulst*, oost de Waterval, zuid de Baan en west eigen Erve, en van de daaraan behoorende en aldaar gelegen perceelen WEILAND en HAKHOUT, als: 1°. Een perceeltje WEILAND, groot vier roeden, acht ellen, belendende noord *Jan Verhulst*, oost eigen Erve, zuid de Baan en west de Watermolen. 2°. Een perceeltje HAKHOUT, groot vijf roeden, twintig ellen, belendende noord *Jan Verhulst*, oost het volgende perceel, zuid en west het vorige perceel. 3°. Een perceel HAKHOUT, groot vier-en-veertig roeden, belendende noord *Jan Verhulst*, oost *Pieter Vos*, zuid de Weg en west het vorige perceel. 4°. Een perceel HAKHOUT, groot acht-en-dertig roeden, vijftig ellen, belendende noord de Weg, oost de Heer *de Toy*; zuid eigen Erve en west de Beek. 5°. Een perceel HAKHOUT, groot vier-en-zestig roeden, belendende noord de Weg, oost de Heer *de Toy*, zuid en west de Beek. 6°. Een perceel WEILAND, groot zes-en-dertig roeden, tachtig ellen, belendende noord eigen erve, oost de Heer *de Toy*, zuid het Ottengat en west de Beek. 7°. Een perceel HAKHOUT, groot

vijftien roeden, dertig ellen, belendende noord de Heer *de Toy*, oost de Molen, zuid de Weg en west de Heer *de Toy*. En 8°. Een perceeltje bevorens Weiland en nu ontgraven tot een WATERPOEL, groot zes roeden, twintig ellen, belendende noord de Weg, oost de Beek, zuid *Adriaan Koppens* en west de Straat, alles op den kadastralen ligger van de gemeente Rozendaal voorkomende, sectie B, n°s. 13, 14, 15, 46, 47 en 48, en sectie E, n°s. 601, 602 en 603, en in gebruik bij den geëxecuteerde LOUIS JOSEPH SCHOONHEYT, uitgenomen het perceel Weiland, sub. n°. 6 vermeld, hetwelk bij MARIJN SEBREGTS, Arbeider te Rozendaal in huur gebruikt wordt.

2°. De *onverdeelde helft* van een WIND-KOREN- en SCHORSMOLEN, genaamd *DE KADE-MOLEN*, en van het daaraan gelegen ERF, groot te zamen drie-en-veertig roeden, twintig ellen, staande en gelegen aan de Kade te Rozendaal, arrondissement Breda, belendende noord de Haven, oost de Waterloop, zuid de Straat en west de Vaart, op het kadaster voorkomende sectie A, n°. 505, in gebruik bij den geëxecuteerde LOUIS JOSEPH SCHOONHEYT. En

3°. De *onverdeelde helft* van een WIND-KOREN-MOLEN, genaamd *DE KALSDONKSCHE MOLEN*, en van het daaraan gelegen ERF en MOESTUIN, groot te zamen achttien roeden, staande en gelegen aan de Kalsdonksche Straat onder Rozendaal, arrondissement Breda, belendende noord *Cornelis Vreugde*, oost de Straat, zuid en west *Cornelis Vreugde*, op het kadaster voorkomende sectie B, n°s. 504 en 505, in gebruik bij den geëxecuteerde LOUIS JOSEPH SCHOONHEYT.

Welke onverdeelde helften van voorschreven Goederen zijn in beslag genomen ten verzoeke van den Heer FERDINANDUS ALBERTUS BREIS, Medicinae Doctor, wonende te Rozendaal, die tot zijnen Prokureur gesteld heeft Mr. PAULUS GOUVERNEUR, Advokaat-Prokureur bij de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te Breda, wonende aldaar op de Veemarkt wijk A, n°. 555, ten laste van LOUIS JOSEPH SCHOONHEYT, Klerk, en deszelfs Echtgenoote ADRIANA MERTENS, beide wonende te Rozendaal, bij Proces-Verbaal van den Deurwaarder JOHANNES CORNELIS VEERMAN Jz., van den vijftienden September, eenduizend achthonderd zes-en-dertig, dienzelfden dag door den Heer Mr. JAN BAPTIST JANSSENS, Griffier bij het Vredegeregt in het kanton Rozendaal, wonende te Rozendaal, en door den Heer JOHANNES PETRUS VAN GILSE, Burgemeester van de gemeente Rozendaal en Nispen, wonende te Rozendaal, die beide van hetzelve Kopy ontvangen hebben, geviseerd, den volgenden dag te Breda geregistreerd en overgeschreven ten kantore der Hypotheken aldaar, den zeventienden dierzelfde maand, in deel drie nommero veertig, en ter Griffie van de Regtbank van Eersten Aanleg voornoemd, den twintigsten daaraanvolgende, in deel twee, nommero zes.

De eerste afkondiging van de Memorie van Lasten zal plaats hebben op Dingsdag den achtsten November, eenduizend achthonderd zes-en-dertig.

De Prokureur van den Executant,
(Get.) GOUVERNEUR.

Gelijkluidend afschrift deses is ter voldoening aan Art. 682 van het Wetboek van Burgerlijke Regtspleging, in de Gehoorzaal der Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te Breda, geaffigeerd, heden den 25sten September, 1800 zes-en-dertig.

De Griffier der Regtbank,
(Get.) L. D. STORM.

N°. 162. Geregistreerd te Breda den zeven-en-twintigsten September, 1800 zes-en-dertig, blad drie-en-veertig, afdeeling vijf, ontvangen éénen gulden zeven-en-veertig en een halve cents, uitmakende met de acht-en-dertig opcenten, éénen gulden zes-en-negentig en een halve cents.

(Get.) VAN HOOFF.

AANBESTEDING DER LEVERANTIE VAN

LEVENSMIDDELEN, BRAND- en LIGHTSTOFFEN,

TEN DIENSTE VAN HET MILITAIR HOSPITAAL TE

GORINCHEM.

Krachtens autorisatie van het Departement van Oorlog, en onder deszelfs nadere goedkeuring, zal op den 15. dezer loopende maand, aan de minst inschrijvenden, ten behoeve van voormeld Etablissement, worden aanbesteed, de Leverantie, van:

a. Vleesch.
b. Wit en Munitie Brood.
c. Gort en Rijst.
d. Zout, Boter, Kaassen, groene Zeep, Bier-Azijn en Patent-Olie.
} bij het Ned. Pond.

e. Roode Wijn.
f. Bier.
} bij de Ned. Kan.

g. Steenkolen bij de 1000 Ned. Ponden.
h. Turf bij de 100 stuks.

Alles voor den tijd van twaalf maanden, in te gaan met 1 Januarij aanstaande, en eindigende met den laatsten December daaraanvolgende.

i. Aardappelen en Wortelen, waarvan de leverantie een aanvang zal nemen met den 1 November van het loopend jaar, en eindigen zal, die der Aardappelen met den 15. Julij en die der Wortelen met den laatsten Mei des volgenden jaars, zullende voor de leverantie dezer beide artikelen, moeten worden ingeschreven bij het Ned. Mud, en daarbij tevens vermeld het gewigt dezer maat, van ieder artikel.

Strekkende wijders tot narigt der gegadigden:

1°. Dat de voorwaarden, waarop deze Aanbesteding zal plaats hebben, van heden af, des morgens van 10 tot 1 ure ter lezing en de monsters van de aan te besteden artikelen, welke daarvoor vatbaar zijn, ter bezigtiging zullen liggen in het Bureau van den ondergeteekende.

2°. Dat, voor de artikelen, welke onder een en dezelfde letter hiervoren zijn aangewezen, bij elkander in een afzonderlijk Billet zal moeten worden ingeschreven, zullende op zoodanige inschrijving waarbij dit niet is in acht genomen, geen regard worden geslagen.

3°. Dat de naam, voornamen en woonplaats van den inschrijver, mitsgaders van zijne borgen, duidelijk zullen moeten worden geschreven.

4°. Dat de prijzen der inschrijvingen naauwkeurig in *Schrijfletters* in *Guldens en Cents* en *honderdste gedeelten van Cents* moeten worden uitgedrukt, en dat de Billetten, door de inschrijvers zelve, onderteekend moeten zijn.

5°. Dat de Billetten behoorlijk op gezegeld papier geschreven en verzegeld, op het Bureau van het Hospitaal, bezorgd, en gestoken zullen moeten worden, in de daartoe bestemde gesloten Bus, uiterlijk des voormiddags voor twaalf uren, van den dag der Aanbesteding, na welk tijdstip, geene inschrijvingen meer zullen worden aangenomen.

6°. Dat alle Billetten, welke almede niet in den verlangden vorm zijn ingerigt, of op ongezegeld papier geschreven, almede die, welke eenige bijzondere voorwaarden bevatten, die niet bij het bestek van aanneming zijn vastgesteld, buiten aanmerking gehouden, en verworpen zullen worden.

7°. Dat van den Wijn en het Bier, door den inschrijver te gelijker tijd met het Billet van inschrijving, een of meer, behoorlijk gecachetteerde, proeven moeten worden bezorgd, van de soort en kwaliteit van Wijn en Bier welke de gegadigde aanneemt, tegen den bij het Inschrijvings-Billet, op te geven prijzen te leveren, en aan welke proeven zal moeten gehecht worden, een afzonderlijk verzegeld Billet, waarin de naam en woonplaats van den inschrijver zal moeten gemeld staan.

8°. Dat de inschrijvers en hunne borgen van hunne gegoedheid tot het behoorlijk volbrengen der leverantien, bewijzen van het Plaatselijk Bestuur zullen moeten overleggen, hetwelk echter dan eerst zal behoeven te geschieden, wanneer het zal gebleken zijn, dat hun de leverantie is toegewezen en, in welk geval, zij verpligt zullen wezen, binnen 24 uren, na dat hun daarvan zal zijn kennis gegeven, die bewijzen aan de administratie van voormeld etablissement te bezorgen, daar bij gebreke van dien, over de leverantie nader zal worden beschikt.

Te Gorinchem, den 1 October 1836.

De fungerende Militaire Onder-Intendant, belast met het toezigt over de administratie van voornoemd Hospitaal:

VAN DER CAPELLEN.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.